

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 992/08-8

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Ane Garačić, kao predsjednice vijeća, te Miroslava Šovanja, Damira Kosa, Ranka Marijana i Ileana Vinja, kao članova vijeća i sudske savjetnice Ivone Horvatić, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. S. P., zbog kaznenog djela iz članka 120. st. 1. OKZRH i dr., odlučujući o žalbi optuženika i državnog odvjetnika, podnesenim protiv presude Županijskog suda u Šibeniku, od 03. srpnja 2008., br. K-52/07, u sjednici održanoj dana 16. prosinca 2008., u nazočnosti zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, Dubravka Palijaša,

p r e s u d i o j e:

I. Prihvaća se djelomično žalba državnog odvjetnika, preinačuje se presuda suda prvog stupnja u odluci o kaznenoj sankciji, tako da se optuženom S. P., za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, iz čl. 120. st. 1. OKZRH, opisano u toč. 1. izreke, na temelju tog zakonskog propisa, utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 5 (pet) godina, a za kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika, iz čl. 122. OKZRH, opisano u toč. 2. izreke, na temelju tog zakonskog propisa, utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 5 (pet) godina, pa se opt. S. P., primjenom čl. 43. st. 2. toč. 2. OKZRH, osuđuje na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) godina, u koju se na temelju čl. 45. st. 1. OKZRH uračunava vrijeme provedeno u pritvoru, od uhićenja 19. travnja 2007., pa nadalje.

II. Žalba opt. S. P. u cijelosti, te u ostalom dijelu žalba državnog odvjetnika, odbijaju se kao neosnovane, te se u pobijanom a nepreinačenom dijelu, potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Županijski sud u Šibeniku, presudom od 03. srpnja 2008., broj K-52/07, proglasio je krivim opt. S. P., zbog krivičnih djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava, i to ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj: 53/91, 39/92 i 31/93, nastavno: OKZRH), opisanog u toč. 1. izreke i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika, iz čl. 122. OKZRH, opisanog u toč. 2. izreke, te mu je primjenom čl. 43. st. 1. i čl. 38. st. 2., te čl. 39. st. 1.

toč. 1. OKZRH, utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, za svako kazneno djelo, a zatim ga je primjenom čl. 43. st. 2. toč. 2. OKZRH, osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) godina, u koju mu je primjenom čl. 45. st. 1. OKZRH, uračunao vrijeme provedeno u pritvoru, od dana uhićenja 19. travnja 2007., pa nadalje.

Na temelju čl. 132. st. 2. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02, nastavno: ZKP), oštećeni Š. Č., I. Š., J. Č., I. M., I. G., R. B., T. G., M. M., I. Š., N. L., A. M., Ž. M., M. P. i I. P., upućeni su da svoje imovinskoppravne zahtjeve ostvaruju u parnici.

Na temelju čl. 122. st. 4. ZKP, odlučeno je da troškovi postupka padaju na teret proračunskih sredstava suda, (iako je pozivom na tu odredbu, optuženik zapravo oslobođen obveze plaćanja troškova postupka).

Protiv te presude žalili se državni odvjetnik zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka i odluke o kazni i predlaže da se pobijana presuda preinači u odluci o kazni izricanjem kazne zatvora u duljem trajanju.

Opt. S. P. žalili se osobno i po braniteljici V. B., odvjetnici iz Š., zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog odluke o kazni, s prijedlogom u žalbi braniteljice da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje ili da se preinači izricanjem blaže kazne. Ujedno je i stavljen prijedlog da se optuženika i braniteljicu obavijesti o održavanju sjednice vijeća.

U odgovoru na žalbu državnog odvjetnika, optuženik ističe da suprotno navodima u žalbi državnog odvjetnika, kod odmjeravanja kazne treba cijeliti mladost optuženika u vrijeme izvršenja djela, činjenicu da je već tada bio oženjen i otac maloljetnog djeteta, te da se tijekom kaznenog postupka pojedinim oštećenicima ispričao i izrazio svoje žaljenje.

Zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske u pisanom podnesku od 24. listopada 2008., br. KŽ-DO-1815/08, predložio je da se žalba državnog odvjetnika zbog odluke o kazni prihvati, a žalba optuženika odbije kao neosnovana, pri čemu je ostao i sjednici nazočan zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, Dubravko Palijaš.

Sjednica vijeća održana je u prisutnosti zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, Dubravka Palijaša, a bez nazočnosti braniteljice optuženika V. B., odvjetnice iz Š., koja nije pristupila iako je uredno obaviještena o sjednici vijeća i u odsutnosti optuženog S. P., koji se nalazi u pritvoru i ima branitelja, a predsjednik vijeća niti vijeće nisu smatrali da bi njegova nazočnost sjednici bila neophodna.

Žalba državnog odvjetnika djelomično je osnovana, dok žalba optuženika nije osnovana.

Kako se osobno podnesena žalba opt. S. P. podudara i prožima s osnovama i razlozima iz žalbe podnesene po njegovoj braniteljici, to su obje žalbe razmotrene i ocijenjene kao

jedna jedinstvena žalba optuženika.

U žalbi optuženika ističe se kako je prvostupanjski sud ostvario bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 8. i toč. 11. ZKP, te iz čl. 367. st. 2. i 3. ZKP, time što je suprotno odredbi čl. 367. st. 1. toč. 8. ZKP, optuženik ispitan prije završetka dokaznog postupka, iako se očitovao da se ne smatra krivim u odnosu na sve točke optužbe; time što je sud zaključio kako je optuženik zadao povrede svim taksativno navedenim oštećenicima iako to ne proizlazi iz njihovih iskaza, a potvrđeno je medicinskom dokumentacijom samo za dvoje oštećenika; time što su kao valjani dokazi prihvaćeni zapisnici o prepoznavanju iako prepoznavanja nisu provedena sukladno odredbama ZKP, budući da nema prethodnog opisa osobe koju treba prepoznati, pa se radi o nezakonitim dokazima, te time što je povrijeđeno optuženikovo pravo na obranu kada sud nije saslušao sve predložene svjedoka (C., R. i V.), odnosno kad uopće nije elaborirao iskaz svj. A. K..

Nije u pravu žalitelj kad ističe navedene povrede odredaba kaznenog postupka, jer suprotno navodima u žalbi, iako je optuženik zaista ispitan prije završetka dokaznog postupka nakon što se očitovao da se ne smatra krivim u odnosu na sve točke optužbe, to je učinjeno na njegov zahtjev, sukladno odredbi čl. 320. st. 7. i čl. 321. st. 2. ZKP, pa se ne radi o povredi odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 8. ZKP. Nadalje, zapisnici o prepoznavanju osoba nisu nezakoniti dokazi, budući su pribavljeni na zakonom propisani način, sukladno odredbi čl. 243.a ZKP, tako da je pored ostalog, kod svakog prepoznavanja od svjedoka zatražen opis osobe i da navede znakove prema kojima se razlikuju (list 10-17 spisa). Obrazloženje razloga za bitnu povredu iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, da postoji znatna proturječnost između onog što se navodi u razlozima presude o sadržaju isprava i zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava i zapisnika, u osnovi se svodi na osporavanje činjeničnih utvrđenja suda, čime žalitelj zapravo pobija pravilnost i potpunost utvrđenih činjenica, a ne valjanost obrazloženja o odlučnim činjenicama, jer svi prigovori o proturječnostima i nejasnoćama u izreci i razlozima prvostupanjske presude su činjenične naravi pa će o tim razlozima ovaj drugostupanjski sud dati ocjenu kod obrazlaganja osnove pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Konačno, time što je sud odbio provesti određene dokaze, ili što žalitelj nije zadovoljan iskazanim načinom elaboriranja pojedinih dokaza, nije povrijeđeno pravo obrane optuženika u smislu odredbe čl. 367. st. 3. ZKP, budući da je sud dao razloge iz kojih je određene dokazne prijedloge odbio, a pitanje je li time činjenično stanje ostalo nepotpuno ili pogrešno utvrđeno, razmotrit će se naknadno kod obrazlaganja te osnove, koja se također problematizira u žalbi optuženika.

U žalbi državnog odvjetnika također je istaknuta žalbena osnova bitna povreda odredaba kaznenog postupka, iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, koju žalitelj nalazi u ocjeni da u presudi nema razloga o osobito olakotnim okolnostima koje je sud cijenio kada je primijenio odredbe o ublažavanju kazne iz čl. 38. st. 2. OKZRH. Suprotno tome, prvostupanjski sud je u obrazloženju presude u osnovi naveo koje je okolnosti uzeo u obzir kod ublažavanja kazne (da je optuženik u vrijeme izvršenja kaznenih djela bio mlađa punoljetna osoba, star oko 20 godina), a ocjena o tome da li je ublažavanje bilo opravdano ili ne, spada u žalbene razloge odluke o kazni, koja je osnova također

sadržana u žalbi državnog odvjetnika, te će ovaj drugostupanjski sud te razloge i ocijeniti kod obrazlaganja te žalbene osnove.

Iz navedenih razloga ovaj sud drugog stupnja nalazi da prvostupanjski sud nije počinio bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 8. i 11. ZKP, te iz čl. 367. st. 2. i 3. ZKP, na koje ukazuju žalbe optuženika i državnog odvjetnika.

Neosnovana je i žalba optuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Protivno žalbenim navodima optuženika, prema ocjeni Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao drugostupanjskog suda, prvostupanjski sud je ispravno i potpuno utvrdio sve odlučne i važne činjenice.

Optuženik u žalbi zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ustrajava na tvrdnji da tijekom kaznenog postupka nije utvrđena individualna odgovornost optuženika za eventualno počinjena djela već su sva zlodjela, kako ih u žalbi označava optuženik, koja su se dogodila u kninskom zatvoru pripisana optuženiku. Pri tome smatra da je činjenično stanje nepotpuno utvrđeno jer u postupku nisu ispitani kao svjedoci svi oštećenici koji se navode u činjeničnom opisu djela, kao što su D. Š., M. P., I. B. i M. S., te Ž. M., J. K., D. D., A. S., V. M. i I. A., a pored toga sud je odbio ispitati predložene svjedoke C., R. i V.. Nadalje, smatra da je činjenično stanje ostalo nepotpuno, a time i pogrešno utvrđeno i iz razloga što sud nije na pravilan i detaljan način analizirao podatke iz knjige dežurstava, niti je pribavljena za te potrebe knjiga povreda – prozivnika sa službenim bilješkama, a sve radi provjere navoda pojedinih svjedoka. Prigovara i iskazima pojedinih ispitanih svjedoka, smatrajući da sud nije otklonio određene suprotnosti u njihovim iskazima koje su dali u istrazi i na glavnoj raspravi.

Suprotno ovakvim navodima, prvostupanjski sud je pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje kada je, nakon svestrane analize provedenih dokaza – obrane optuženika, iskaza ispitanih svjedoka, sadržaja provedenih prepoznavanja, te medicinske i druge dokumentacije priložene spisu predmeta - zaključio da je optuženik počinio sve radnje opisane u toč. 1. i 2. izreke pobijane presude i time ostvario bitne elemente kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, iz čl. 120. st. 1. OKZRH, opisanog u toč. 1. izreke i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika, iz čl. 122. OKZRH, opisanog u toč. 2. izreke pobijane presude. Opravdano prvostupanjski sud ne prihvaća obranu optuženika da je za vrijeme svog stražarskog staža u Okružnom zatvoru u K., kroz nešto više od četiri mjeseca, tek u dva navrata sudjelovao u udaranju zatvorenika za vrijeme njihova prolaska kroz tzv. „špalir“ stražara i to po naređenju pretpostavljenih, koje nije mogao odbiti, te da je samo jednom udario nogom u trbuh zatvorenika I. G., budući da je takva obrana u suprotnosti sa iskazima ispitanih svjedoka, koji su prepoznali optuženika kao jednog od najgorih stražara koji je svakodnevno tukao i zlostavljao zatvorenike, bilo civile bilo ratne zarobljenike, na sve one načine opisane u izreci pobijane presude. Suprotno tvrdnjama optuženika, iz analize činjenica koje proizlaze iz suglasnih, logičnih i uvjerljivih iskaza ispitanih svjedoka nesumnjivo proizlazi da je optuženik kao stražar u Okružnom zatvoru u K., u vremenu od kraja kolovoza 1991., pa do početka siječnja

1992., mučio i nečovječno postupao prema zatočenim civilima, te isto tako mučio, nečovječno postupao, nanosio velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta prema zarobljenim i zatočenim ratnim zarobljenicima. Da je optuženik osobno fizički tukao i zlostavljao zatvorenike (civilne osobe i ratne zarobljenike) udarajući ih rukama, nogama i raznim podesnim predmetima, potvrđuju ispitani svjedoci, kako za sebe tako i za druge zatvorenike, kao i medicinska dokumentacija za oštećene R. B. i A. M.. Tako svj. Š. Č. navodi da su ih tukli šakama, kundacima, a posebno optuženik koji mu je slomio sedam rebara i „izbio mu bubreg“; svj. I. Š. navodi da su ih stražari od kojih se dobro sjeća optuženika, te izvjesnog S. i dvojice koje su zvali „B.“, tukli danima, šakama, nogama, kundacima; svj. A. M. ističe kako prepoznaje optuženika kao jednog od najgorih stražara koji ga je kontinuirano udarao, maltretirao na razne načine, tako da je zadobio i frakturu lubanje; svj. I. P. navodi kako se dobro sjeća optuženika i izvjesnog S., koji su ga tukli svakom prilikom šakama i nogama, po raznim dijelovima tijela, genitalijama, rukama, nogama, prsima; svj. J. Č. u svom iskazu navodi kako je optuženik bio u grupi koja je kontinuirano tukla kako njega tako i druge zatvorenike, L., C., M., P., B. i B., a njega osobno da je tukao optuženik palicom, motkom ili pendrekom; svj. I. G. potvrđuje da ga je optuženik u više navrata tukao kundakom, šakama, nogama i pendrekom; svj. M. P. potvrđuje da ga je optuženik tukao u više navrata; svj. N. L. izdvojio je optuženika kao jednog od najgorih stražara koji se doslovno izživljavao na zatvorenicima, udarajući ih drvenom drškom, boksačkim rukavicama, kundakom; svj. M. M. navodi da ga je optuženik udario nogom u kičmu tako jako da dva dana nije mogao ustati; svj. I. Š. ističe da prepoznaje optuženika kao stražara koji ga je tukao i maltretirao 6-7 puta, zajedno sa drugim stražarima, na način da bi se zaletjeli, nogom ga udarili u prsa ili leđa, a onda ga nastavili „cipelariti“. I sam optuženik potvrđuje da je u Okružnom zatvoru u K. bilo i seksualnog zlostavljanja pojedinih zatvorenika, bilo civila bilo ratnih zarobljenika, kada tvrdi kako je osobno o tome obavijestio dežurnog smjene, koji je to prenio komandiru straže i upravitelju zatvora, međutim sud je opravdano otklonio njegovu obranu da u tome nije sudjelovao jer suprotno proizlazi iz suglasnih iskaza pojedinih svjedoka, koji su osobno seksualno zlostavljani upravo od optuženika ili o tome imaju neposredna ili posredna saznanja. Tako svj. I. Š. navodi kako su ih stražari među kojima je prednjačio izvjesni S., ali nije mnogo zaostajao niti optuženik, seksualno zlostavljali, prisiljavajući ih da jedan drugom stavljaju spolni organ u usta ili da se samozadovoljavaju; svj. A. M. navodi kako su stražari, među kojima je bio i optuženik, uz prijetnju nožem prisilili njega i I. i D. Š. na oralni seks; svj. I. G. tvrdi da je seksualno zlostavljan upravo u vrijeme smjene u kojoj je bio i optuženik; svj. M. P. navodi da je bio fizički prisiljavan na oralni seks s drugim zatvorenicima, na hodniku te da je siguran kako je među stražarima bio i optuženik; i svj. I. Š. navodi kako su zatvorenici bili prisiljavani na oralni seks, o čemu na upit upravitelja zatvora nije htio govoriti jer se bojao posljedica. Pojedini ispitani svjedoci potvrdili su i druge oblike fizičkog i psihičkom zlostavljanja i maltretiranja kojima su bili izloženi, a u kojima je sudjelovao i optuženik. Tako, svj. I. Š. navodi kako je optuženik bio u skupini stražara koji su mu stavljali sol na rane i u usta, gasili mu cigarete po tijelu, stavljali mu pepeo u usta; svj. A. M. navodi da ga je optuženik kontinuirano maltretirao na razne načine, pa i tako da mu je na otvorene rane stavljana sol, a ranu nije smio ispirati; svj. M. M. pored ostalog navodi kako ga je optuženik prisiljavao da čisti hodnike i WC, a od drugih zatvorenika je čuo kako su morali čistiti WC jezikom ili kupiti čikove sa poda.

Neosnovani su i prigovori optuženika da je sud nekritički i neosnovano pripisao optuženiku sva zlodjela (kako ih naziva sam žalitelj) koja su se dogodila u kninskom zatvoru, a da pri tome nije utvrdio individualnu odgovornost optuženika. Naime, već iz istaknute analize iskaza ispitanih svjedoka, nesumnjivo proizlazi kako je sud, prihvaćajući te iskaze, presudio optuženika samo za one radnje i samo u odnosu na one oštećenike za koje je utvrđena izravna i osobna odgovornost optuženika, dok je sve ostale okolnosti koje je ocijenio dvojbene ili nije našao dovoljno osnove da za iste tereti optuženika, sud izostavio iz činjeničnog opisa djela. Tako je sud najprije izmijenio sam period za koji se teretio optuženik, uzevši da je kriminalne aktivnosti provodio u vremenu od kraja kolovoza 1991. do početka siječnja 1992., a ne u vremenu od kraja lipnja 1991. do početka veljače 1992., kako je bio optužen, prihvativši u tom dijelu obranu optuženika. Nadalje, sud je iz činjeničnog opisa izostavio dio koji se odnosi na tvrdnje da je optuženik pojedine civilne osobe ili ratne zarobljenike mučio elektrošokovima, a nakon ocjene da optužba u tom dijelu nije dokazana. Isto tako, sud je iz činjeničnog opisa izostavio određeni broj oštećenika, bilo civila bilo ratnih zarobljenika, nakon što je utvrdio da izvedenim dokazima nije utvrđeno da bi ih osobno tukao ili na druge načine mučio ili prema njima nečovječno postupao upravo optuženik. Iz činjeničnog opisa djela sud je izostavio i dio koji se odnosi na pokojnog I. H., koji je nesumnjivo preminuo u Okružnom zatvoru u K., ..., a sve iz razloga jer je ocijenio kako nije dokazano da bi smrt I. H. bila povezana s kriminalnim postupanjem optuženika. Prema tome, suprotno navodima u žalbi optuženika, sud je iz činjeničnog opisa djela izostavio sve one okolnosti za koje nije našao dovoljno pouzdanih dokaza koji bi bez sumnje ukazivali na osobnu i izravnu odgovornost optuženika.

Nije u pravu optuženik niti kad tvrdi da je činjenično stanje ostalo nepotpuno, a time i pogrešno utvrđeno, iz razloga što sud nije ispitao sve osobe koje se u činjeničnom opisu djela navode kao oštećenici, te što je odbio ispitati predložene svjedoke C., R. i V.. Naime, sud navodi kako je na temelju iskaza ispitanih svjedoka, koje je ocijenio istinitim, utvrdio ne samo da je optuženik tukao i na razne druge načine maltretirao njih osobno već da je na isti način postupao i prema drugim osobama koje su bile zatočene s njima u zajedničkoj ćeliji, pa je s pravom zaključio kako je činjenično stanje dovoljno utvrđeno i da se ispitivanje svih drugih oštećenika ukazuje kao suvišno i nepotrebno. Ovdje valja istaći da se i braniteljica optuženika protivila prijedlogu tužitelja za ispitivanje ostalih oštećenika, smatrajući da bi se na taj način mogli ispitati svi zatvorenici koji su prošli kroz zatvor „S. b.“ u K. (zapisnik od 05. ožujka 2008., list 345 spisa).

Ne stoje niti prigovori optuženika da sud nije akceptirao pojedine dijelove iskaza svjedoka koji su iskazivali u prilog optuženika. Suprotno tome, sud navodi kako je svj. F. H. rekao da u optuženiku ne prepoznaje stražara po imenu S. koji ga je jednom udario; isto tako navodi se iskaz svj. M. B. koji je rekao kako u optuženiku ne može prepoznati jednog od stražara u zatvoru u K. iako je od drugih zatvorenika čuo za ime S. P., a navode se i iskazi svjedoka D. Š., M. B., Z. M. i M. S., koji su istakli kako ih optuženik nije osobno tukao.

Iako u iskazima pojedinih svjedoka postoje određena odstupanja i razlike u njihovim

iskazima iz istrage i sa glavne rasprave, kao i eventualne kontradiktornosti u odnosu na pojedine zabilješke u dokumentaciji Okružnog zatvora u K. (tzv. knjiga dežurstva i dr.), iste se mogu pripisati protoku vremena i psihofizičkom stanju pojedinih svjedoka, kod kojih je bilo vidljivo da davanjem iskaza na određeni način ponovno proživljavaju mučenja kroz koja su prošli, tako da navedene razlike i suprotnosti u njihovim iskazima nisu takvog značaja da bi dovele do pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, jer su njihovi iskazi u osnovi suglasni kako svaki za sebe tako i međusobno, te su dani na logičan i uvjerljiv, a time i istinit način.

Prema tome, prvostupanjski sud na temelju potpuno i pravilno utvrđenog činjeničnog stanja, ispravno zaključuje da je optuženik u svojstvu tzv. „martićevog milicajca“, kao stražar u Okružnom zatvoru u K., postupao protivno odredbama Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata i Dopunskog Protokola II uz te konvencije i protivno odredbama Ženevske konvencije o postupanju s ratnim zarobljenicima, pobliže označenih u izreci pobijane presude, kada je pojedine civilne osobe i ratne zarobljenika zatočene u zatvoru, mučio i nečovječno s njima postupao, a u odnosu na ratne zarobljenike i nanosio im velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta i zdravlja, sve na način opisan u toč. 1. i 2. izreke pobijane presude, čime je ostvario sva bitna obilježja kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, iz čl. 120. st. 1. OKZRH odnosno kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika, iz čl. 122. OKZRH. Za počinjenje predmetnih kaznenih djela mučenjem i nečovječnim postupanjem prema civilnom stanovništvu i ratnim zarobljenicima dovoljno je te okolnosti objektivno utvrditi iskazima ispitanih svjedoka, što je bez sumnje u ovom postupku utvrđeno, a pri tome nije odlučno potkrijepiti ih i medicinskom dokumentacijom, jer takve posljedice samog mučenja i nečovječnog postupanja nisu bitni element predmetnih kaznenih djela. S druge strane, nanošenje velikih patnji i ozljeda tjelesnog integriteta i zdravlja prema ratnim zarobljenicima, za koje se tereti u toč. 2. izreke potkrijepljeno je medicinskom dokumentacijom za ošt. R. B. (list 165 spisa) iz koje nesumnjivo proizlazi da je pregledan 26.11. 1991., nakon fizičkog zlostavljanja u zatvoru u K., kada je zadobio multiple ozljede po glavi, tijelu i ekstremitetima sa posljedicama u vidu prijeloma 12. rebra lijevo, prvog do trećeg transverzalnog nastavka lumbalne kralježnice lijevo, kontuzija lijevog bubrega i recidivna ingvinalna kila desno, nastala uslijed napinjanja. Isto tako, utvrđeni i već ranije opisani postupci optuženika i prema drugim ratnim zarobljenicima bili su bez sumnje takvi da su kod istih izazvali velike patnje i ozljede njihova tjelesnog integriteta i zdravlja.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, ispitao je pobijanu presudu i u odluci o kazni i ocijenio da je u tom dijelu žalba državnog odvjetnika osnovana dok je žalba optuženika neosnovana.

Žaleći se zbog odluke o kazni državni odvjetnik smatra da je prvostupanjski sud neosnovano primijenio odredbe o ublažavanju kazne kod odmjeravanja pojedinačnih kazni te da izrečena kazna nije primjerena okolnostima djela, nastalim posljedicama i ciljevima kažnjavanja.

S druge strane, optuženik u žalbi iz istog osnova smatra da prvostupanjski sud nije u

dovoljnoj mjeri cijenio razloge iz kojih je optuženik radio kao stražar u zatvoru (da bi izbjegao odlazak na borbenu liniju), da je u to vrijeme imao svega 19 godina, da zbog svega proživljenog i danas pati, te da je izrazio kajanje i zatražio oprost od oštećenika za kojeg priznaje da ga je udarao.

Razmatrajući pobijanu presudu zbog odluke o kazni, po žalbama državnog odvjetnika i optuženika, ovaj sud, kao sud drugog stupnja, nalazi da je u pravu državni odvjetnik kad ističe kako je prvostupanjski sud precijenio značaj utvrđenih olakotnih okolnosti, jer činjenica da je optuženik u inkriminirano vrijeme bio mlađa punoljetna osoba (star oko 20 godina), sama za sebe ne može se cijeniti kao osobito olakotna okolnost u smislu odredbe čl. 38. toč. 2 OKZRH, tim više što prvostupanjski sud uopće nije cijenio otegotne okolnosti na strani optuženika - da se optuženik isticao u fizičkom zlostavljanju zatvorenika jer svi ispitani svjedoci ističu kako je bio u grupi najgorih stražara, tako da je tukao i mučio civile i ratne zarobljenike na razne načine, opisane pobliže u izreci presude, a pored toga ih je ponižavao i seksualno zlostavljao, pri čemu je iskazao izrazitu upornost i okrutnost kako u fizičkom mučenju tako i u gaženju njihova ljudskog dostojanstva.

Upravo zbog svih istaknutih okolnosti, prihvaćena je žalba državnog odvjetnika zbog odluke o kazni, tako da je kazna u odnosu na svako od počinjenih djela odmjerena u visini od pet godina, bez primjene odredaba o ublažavanju kazne, budući da istaknute olakotne okolnosti nemaju značaj osobito olakotnih okolnosti, nakon čega je optuženik osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od osam godina, koja je potpuno primjerena stupnju krivične odgovornosti optuženika i jakosti ugrožavanja zaštićenog dobra i kojom će se kaznom po ocjeni ovog suda, kao drugostupanjskog suda, u potpunosti ostvariti opća i posebna svrha kažnjavanja (da se kroz kaznenu sankciju izrazi društvena osuda počinjenog djela i utječe na svijest građana o pogibeljnosti kaznenih djela i pravednosti kažnjavanja počinitelja, te utječe na počinitelja i sve ostale da ne čine kaznena djela).

Budući da je iz navedenih razloga prihvaćena žalba državnog odvjetnika zbog odluke o kazni, iz istih razloga nije prihvaćena žalba optuženika podnesena iz istog žalbenog osnova.

Prema svemu što je izloženo, a kako u pobijanoj presudi nema povrede zakona na koje ovaj drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, trebalo je na temelju čl. 390. st. 1., te čl. 387. ZKP, presuditi kao u izreci ove drugostupanjske presude.

U Zagrebu, 16. prosinca 2008.

Zapisničar:

Ivona Horvatić, v.r.

Predsjednica vijeća:

Ana Garačić, v.r.